

Norsk Lovtidende.

Utgitt efter offentlig foranstaltning

ifølge lov av 1 april 1876.

Nr. 13

Utgitt 25 mars.

1918

Skrivelse*) fra Provianteringsdepartementet

15 mars.

av 15 mars,

hvorved i medhold av lov av 18 august 1914 med tillægslove, jfr. lov av 6 juli 1917, fastsættes maksimalpriser for petroleum.

Skrivelse*) fra Provianteringsdepartementet

15 mars.

av 15 mars,

hvorved i medhold av lov av 18 august 1914 med tillægslove og lov av 6 juli 1917 fastsættes som gjældende indtil videre maksimalpriser for salg av kaalrot og turnipsfrø.

Skrivelse*) fra Provianteringsdepartementet

15 mars.

av 15 mars,

hvorved i medhold av lov av 18 august 1914 med tillægslove og lov av 6 juli 1917 fastsættes som gjældende indtil videre maksimalpriser for salg av kondensert melk og sterilisert melk og fløte.

Skrivelse**) fra Industriforsyningsdepartementet

15 mars.

av 15 mars,

hvorved fastsættes forhøiede priser paa cellulose- og kraftpapir.

*) Maksimalprisene er indtat i »Norsk Pristidende« for 1918, nr. 11.

**) De forhøiede priser er indtat i »Norsk Pristidende« for 1918, nr. 11.

22 mars.
Nr. 1.

Lov

om forandringer i og tillegg til lov om Norges Brandkasse
av 21 juni 1912.

Vi Haakon, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Os er blit forelagt Stortingets beslutning, av 5 mars
1918 saalydende:

I.

Følgende paragraffer i lov om Norges Brandkasse av 21
juni 1912 skal herefter lyde saaledes:

§ 21. Efter beslutning av representantskapet og indhentet
uttalelse av direktionen kan Kongen bestemme, at Brandkas-
sens virksomhet utvides til forsikring av løsøre — rørlig gods
av enhver slags.

Bestemmes virksomheten utvidet som ovenfor nævnt, skal
løsøreforsikringen danne en særskilt gjensidig avdeling med
egen kasse. De øvrige nærmere bestemmelser om forsikring
av løsøre fastsettes i vedtægt.

§ 22. Brandkassen forsikrer mot enhver skade, som til-
føies den forsikrede gjenstand ved:

- I. ildsvaade og ved slukning, nedrivning og andre foran-
staltninger mot utbrutt ild,
- II. lynnedslag, selv om antændelse dermed ikke er forbundet,
- III. eksplosion, hvorom skal gjælde følgende:

1. I forsikringen mot brandskade er indbefattet:

A. enhver ved eksplosion av hvilkensomhelst art for-
voldt brandskade og enhver ved eksplosion av
hvilkensomhelst art foraarsaket sprængnings-
skade, naar denne ikke lar sig adskille fra den
ved samme eksplosion foraarsakede brandskade;

B. enhver sprængningsskade ved eksplosion, som er
fremkaldt ved ild eller ledsaget av ild, og dette
uten forskjel, om skaden har sit utspring fra den
forsikrede eiendom eller utenfra.

2. Forsikringen mot brandskade omfatter derimot ikke
sprængningsskade, som foraarsakes ved trykdamp,
opvarmet vand og opvarmet luft. Saadan forsikring
skal derimot kunne overtages av Brandkassen efter
eierens anmodning mot det tillegg i kontingenten, som
ved vedtægt fastsettes — dog saaledes, at selve kje-
lerne ikke skal kunne forsikres mot sprængnings-
skade, der skriver sig fra dem selv.

Brandskade forvoldt ved krig, borgerlige uroligheter eller

oprør er indbefattet under forsikringen i Brandkassen, dog 22 marts.
med forbehold av dens mulige ret til regres hos staten eller Nr. 1,
andre.

Paa samme maate som nævnt i § 21 1ste led kan Kongen bestemme, at Brandkassen forsikrer mot den skade, som tilføies den forsikrede gjenstand ved skred, oversvømmelse, flom, storm og stormflod.

§ 24. Bygninger kan som regel ikke antages til forsikring i Brandkassen uten at være taksert overensstemmende med denne lov og de i medhold derav fastsatte vedtægter og regler.

Takstsummen skal svare til bygningens virkelige værdi paa takstens tid og beregnes efter daværende almindelige gjenemsnittspriser for nybygning med avslag for forringelse ved ælde, bruk eller andre aarsaker.

I særegne tilfælde kan bygninger antages til forsikring uten takst, naar der skaffes andre legitimationer angaaende deres beskaffenhet og værdi.

Likeledes kan Brandkassen efter anden legitimation end takst forhøie forsikringssummen for tidligere takserte bygninger paa grund av foretagne forandringer eller forbedringer.

Som tillæg til den efter brandtakst fastsatte forsikringssum kan Brandkassen overta forsikring av:

1. den større bekostning, som maatte paadragess eieren ved gjenopførelse av mur av en i murtvangsstrøk beliggende træbygning, eller derved, at gjenopførelse eller utbedring efter gjældende lov eller i medhold av lov git bindende bestemmelse, derunder dog ikke reguleringsbeslutning, ellers maa ske paa en kostbarere maate end før,
2. det tap, eieren maatte lide derved, at brandtaksten under stigende byggepriser er blit for lav.

Bestemmelserne om panthavernes stilling overfor Brandkassen ved den almindelige bygningsforsikring efter takst gjælder ogsaa ved de foran omhandlede løpende tillægsforsikringer.

De nærmere bestemmelser om disse tillægsforsikringer gives i vedtægt.

§ 28. Brandkassen er ikke forpligtet til at overta høiere forsikringssum end kr. 400 000,00 paa nogen enkelt bygning, men den har ret til at anta forsikring for høiere beløb.

Brandkassen skal likeledes ved meget ildsfarlige anlæg, som gives tillæg i kontingenten paa grund av mindre betryggende arrangement, være berettiget til at beslutte forsikringen indskrænket til kr. 200 000,00 for enkelt bygning eller for bygninger, som danner én risiko.

22 mars. 200 Den del av takstsummen, som ikke overtages av Brand-
Nr. 1. kassen, kan med den begrænsning, som frengaar av § 29, for-
sikres andensteds, dog saaledes, at der herom altid skal ind-
sendes anmeldelse til Brandkassen.

§ 29. Anlæg med meget ildsfarlig bedrift kan ikke for-
langes forsikret i Brandkassen for mer end 7 tiendeparter
av takstsummen. For det overskytende kan direktionen enten
paalægge pligt til selvassurans eller samtykke i, at det for-
sikres andensteds.

De i nærværende paragraf givne bestemmelser gjelder
ogsaa den del av et saadant anlægs takstsum, som overstiger
det beløb, hvortil forsikringen overensstemmende med § 28
maatte være indskrænket.

§ 30. De brandtakster, som skal danne grundlaget for
forsikring av bygninger med tilbehør, kan kun avholdes efter
begjæring av eieren eller nogen, som godtgjør sin ret til at
optræde paa dennes vegne. De kan avholdes

a. som almindelige brandtakster under ledelse av en brand-
takstbestyrer og utført av 3 av de dertil valgte faste takst-
mænd eller med tilkaldelse i særegne tilfælde av mænd
med speciel kyndighet; dog kan ved takster over alminde-
lige landbobygninger takstmændenes antal indskrænkes
til 2, naar takstsummen ikke overstiger kr. 20 000,00,

b. som enklere takster over almindelige landbobygninger,
der indtil en takstværdi av kr. 10 000,00 kan utføres uten
bestyrer av 1 eller 2 av de faste takstmænd, og

c. som industrielle takster utført under takstbestyrerens le-
delse av takstmænd og med teknisk kyndig bistand.

Om disse forskjellige takster med overtakster og om-
takster skal gjælde de i følgende paragraffer givne hovedbe-
stemmelser.

§ 31. Brandtaksterne bestyres av de forskjellige funktio-
nærer, til hvem de nu er henlagt, medmindre departementet
bestemmer noget andet.

§ 32. I enhver kjøpstad og ethvert ladested, som danner
egen kommune, og ellers i ethvert herred vælges 8 takstmænd,
hvis bestilling det er inden distriktets grænser at avgi alle
Brandkassen vedkommende takster av enkelt antal mænd samt
alle i dens love og regler omhandlede værdsættelser og besig-
tigelser saavel for bygningsforsikring som for forsikring av
anden eiendom, hvortil Brandkassens virksomhet overensstem-
mende med denne lov maatte bli utvidet. Takstmændene fore-
slaaes av brandtakstbestyreren og vælges i byene av formand-
skapet og paa landet av herredsstyret, fortrinsvis blandt Brand-
kassens interessenter.

Naar det maatte befindes, at brandtakstforretningenes ut- 22 mars.
førelse ved det foran fastsatte antal takstmænd paa noget sted Nr. 1.
er forbundet med vanskelighet eller paafører mændene uforholdsmæssig arbeide, overlates det til Brandkassen efter indhentet erklæring fra forannævnte myndigheter at bestemme, at et større antal saadanne mænd vælges. Hvor forøket antal tidligere er bestemt, har det, dermed sit forblivende, indtil anderledes fastsættes.

§ 39. Bygninger paa landets grund, som ikke ligger i større hussamling, kan forsikres efter takst, avgit av 1 av de faste brandtakstmænd, naar den samlede værdi av de bygninger paa eiendommen, som er gjenstand for takst, ikke overstiger kr. 5 000,00, og av 2 faste takstmænd, naar takstsummen er over kr. 5 000,00, men ikke over kr. 10 000,00.

Blir ved en saadan forretning den samlede takstsum høiere end foran nævnt, kan forretningen likefuldt fremmes og indsendes, idet forsikringen i saa fald gjælder for de tillatte maksimumsbeløp forholdsvis fordelt paa de enkelte bygninger, medmindre Brandkassen beslutter at anta forsikringen til et høiere beløp.

De nærmere regler for takstens avgivelse og beskrivelse fastsættes av Brandkassen.

Forlanges det av rekvirenten, har brandtakstbestyreren at beramme forretningen samt at opnævne og besørge mændene tilsagt.

Forsaavidt nogen ønsker sine bygninger antat til forsikring efter en saadan takstforretning, har han inden 4 uker efter dens avholdelse at indsende den til brandtakstbestyreren, som har at gi den paategning om mottagelsestiden, at indføre den ordlydende i takstprotokollen og at paase, at beskrivelsen er utført og taksterne avgit overensstemmende med de for samme fastsatte regler, samt i tilfælde at bevirke forretningen berigtiget og fuldstændiggjort, hvorom protokollen senere gives fornøden tilførsel.

Forsikringen gjælder, forsaavidt mændene er uenige om værdsættelsen, for det høieste beløp, indtil Brandkassen endelig har avgjort spørsmålet.

Hvad ovenfor er bestemt, gjælder alene takstforretninger over almindelige landbobygninger og ikke over særskilte fabrikker eller ildsfarlige anlæg.

Hvis eieren ikke er tilfreds med de avgivne takster, staar det ham frit for at undlate at indlevere forretningen til brandtakstbestyreren og naarsomhelst at forlange almindelig brandtakst.

22 mars. Takst avholdt overensstemmende med denne paragraf kan
Nr. 1. Brandkassen forlange prøvet ved almindelig brandtakst.

§ 42. Eier av forsikret bygning kan naarsomhelst forlange denne omtaksert.

Brandkassen kan efter utløpet av den i foregaaende paragraf fastsatte frist for avholdelse av overtakster likeledes la forsikrede bygninger omtaksere. Brandkassen har derhos at paase, at dette i byer og større hussamlinger ikke sker sjeldnere, end at hver bygning omtakseres senest hvert 20de aar.

Herved iagtages samme fremgangsmaate, som er foreskrevet i § 38 eller § 40, dog saaledes, at brandtakstbestyreren, naar omtakst forlanges av Brandkassen, er forpligtet til at besørge alt fornødent til forretningens fremme.

Eieren kan i den i § 39 angivne utstrækning ogsaa la omtakst avholde paa den i nævnte paragraf tillatte maate.

§ 44. Samtlige omkostninger ved brandtakster utredes foreløbig av rekvirenten.

Naar en efter eierens begjæring avholdt brandtakst godkjendes som grundlag for forsikring, refunderer Brandkassen ham de utlagte takstomkostninger. Dette skal ved omtakster dog kun gjælde, naar de avholdes mindst 5 aar, efterat bygningen senest i sin helhet er brandtaksert.

§ 45. For hver almindelig brandtakst betales følgende salærer:

	Kr.	Til bestyreren Kr.	Til hver av mændene Kr.
Naar taksten ikke overstiger	10 000,00	5,00	3,00
» » er over kr. 10 000,00 men ikke over 25 000,00	25 000,00	6,00	4,00
» » — » 25 000,00 — — 50 000,00	50 000,00	7,00	4,50
» » — » 50 000,00 — — 75 000,00	75 000,00	8,00	5,00
» » — » 75 000,00 — — 100 000,00	100 000,00	9,00	5,50
» » — » 100 000,00 — — 250 000,00	250 000,00	10,00	6,00
» » — » 250 000,00		12,00	8,00

Forsaavidt noget takstbeløp blot overføres fra en ældre forretning, uten at vedkommende bygnings værdi har været gjenstand for ny bedømmelse, blir dertil ikke at ta hensyn ved salærernes beregning.

Hvis enkelt brandtakst medtar mer end én dag, betales salær for hver dag, hvilket i tilfælde av tvil endelig bestemmes av Brandkassen.

For særskilte reisedage tilkommer takstmændene kr. 4,00 for hver dag, som nødvendig medgaar utenfor takstdagen.

For utskrifter betales kr. 0,80 for hvert ark eller del derav overensstemmende med sportellovens bestemmelser.

Avholdes forretningen 3 kilometer eller længere fra be- 22 mars.
styreverens bopæl, tilkommer han endvidere skyssgodtgjørelse Nr. 1.
efter lovgivningen.

Til stævnevidnet, forsaavidt det benyttes, betales for hver person, hvem berammelsen forkyndes, i kjøpstad eller lade-
sted kr. 0,80 og paa landet kr. 1,00. Hvis brandtakstbestyre-
ren i kjøpstæderne paa rekvirentens vegne besørger tilsigel-
sen, tilkommer kan kr. 0,40 for hver tilsagt person.

§ 46. For de i § 39 omhandlede takster tilkommer hver av
takstmændene kr. 3,00 og brandtakstbestyreren for takstforret-
ningens indførelse i protokollen og revision m. v. kr. 3,00; for
tilsigelse betales som ellers fastsat.

Den i § 45 givne regel om godtgjørelse for reisedage gjæl-
der ogsaa ved disse takster.

§ 53. For vurderinger og besigtigelser, som ikke indgaar
under egentlige takster, tilkommer, hvor intet andet er bestemt,
brandtakstmænd saavel som takstbestyrer hver kr. 2,00, den sid-
ste tillike skyssgodtgjørelse.

§ 59. Brandtakstbestyrerne utfærdiger de aarlige brand-
kontingentberegninger over de løpende forsikringer og indfor-
drer kontingenten, medmindre departementet bestemmer en
anden ordning.

Beregningene skal inden februar maanedes utgang gjennom
overøvrigheten indsendes til Brandkassen til revision.

Opråvernes godtgjørelse for indfordringen bestemmes i
vedtægt. Opråverne har at stille saadan sikkerhet, som amt-
manden bestemmer.

§ 61. Brandkontingenten hefter paa de forsikrede byg-
ninger med samme panteret som offentlige eiendomsskatter og
inndrives efter utløpet av de i § 60 fastsatte forfaldsterminer
paa den maate og mot samme godtgjørelse, som for disse er
eller blir foreskrevet. Det samme gjælder kontingent for de i
§ 24 hjemlede tillæggsforsikringer utenfor brandtaksten.

Brandkontingent for løsøre inndrives paa samme maate som
for bygningsforsikringen bestemt, alene med den undtagelse, at
der for kontingenten kun tilstaaes utpantningsret.

§ 62. Regnskap avlægges halvaarlig og indsendes gjennom
overøvrigheten til Brandkassen inden utløpet av februar og au-
gust maaneder. Saafremt regnskapene eller de i § 59 nævnte
beregninger ikke indløper inden ovennævnte frist, kan amt-
manden diktere mulkt og trække vedkommende til ansvar efter
de for oppebørselsbetjenter gjældende bestemmelser.

De nærmere regler om utfærdigelse av beregninger og
regnskaper avgives av direktionen.

§ 69. Erstatning for brandskade paa fast eiendom forsi-
kret i Brandkassen skal som regel anvendes til at gjenopføre ny

22 mars. bygning med samme bestemmelse som den avbrændte og paa
 Nr. 1. samme tomt, hvorpaa denne har staat, eller til at utbedre den skade, eiendommen har lidt, medmindre anvendelsen forhindres ved lov eller nogen med hjemmel av lov given bindende bestemmelse, i hvilket tilfælde erstatningen utbetales uavkortet. Med hensyn til tomten ansees anvendelsen ikke forhindret, naar der er anledning til at bygge paa anden tomt paa samme eiendom, eller naar der overensstemmende med bygningslovgivningen ved reguleringen tildeles eieren likesaa god og beleilig tomt som brandtomten. Likeledes utbetales erstatningen uavkortet i de i § 77 første og sidste passus omhandlede tilfælde.

Naar Brandkassens interesse og det almenes tarv derved ikke skades, og der ikke fremkommer noget, som tyder paa mislighed fra brandlidtes side, kan dog direktionen indvilge ansøgning om dispensation fra forannævnte regel angaaende byggepligten — paa vilkaar, som fastsættes efter foreliggende omstændigheder. Saadanne dispensationsandragender avgjøres efter § 16 b.

Efter beslutning av repræsentantskapet, og efterat direktionens udtalelse er indhentet, kan Kongen træffe nærmere bestemmelser om, under hvilke omstændigheder utbetaling av erstatningen skal være uafhængig av den avbrændte eller beskadigede bygnings gjenopførelse eller reparation.

Utbetales erstatning uten bygge- eller reparationspligt, skal brandlidte i intet tilfælde utbetales erstatning for mer end den virkelig lidte skade, saaledes som denne fastsættes ved efterfølgende værdi- og skadetakst.

Naar reglerne om byggepligt tillates fraveket, maa der ved i intet tilfælde gjøres skaar i nogens rettighet efter pant- eller andre dermed likestilte tinglyste heftelser.

§ 70. Det i henhold til bestemmelserne i § 69 i lov av 21 juni 1912 dannede fond skal anvendes til fremme av slukningsvæsen og ildsikkerhet. Anvendelsen kan ske saavel ved utlaan paa billige vilkaar som ved endelige bidrag ikke alene av fondets avkastning, men ogsaa av dets kapital.

Disse midler kan derhos anvendes til gratialer, medaljer og lignende paaskjønnelser til personer, som maatte ha gjort Brandkassen særlig gavn ved fortjenstfuld optræden, men maa iøvrig ikke anvendes til dækning av tilfældige utgifter eller godtgjørelser i anledning av indtrufne ildsvaader.

Med hensyn til årsregnskap for dette fond og oversigt over midlernes anvendelse forholdes efter § 16 h.

§ 79. Omkostningene ved de i dette kapitel omhandlede skade- og utbedringstakster beregnes eller fastsættes efter de i §§ 45, 47, 49 og 50 for brandtakster gjældende bestemmelser. For taksterklæringer ved smaa skader tilkommer mændene, hvor

intet andet er bestemt, hver kr. 3,00. Avgir takstbestyrer 22 mars.
klæringen, tilkommer denne betaling som takstmand. Nr. 1.

Naar der i anledning av samme brand holdes skadetakster over flere eiendomme, bestemmes bestyrerens og mændenes betaling av Brandkassen. Med hensyn til tilsigelsesgebyr gjælder i saa fald den i § 51 givne bestemmelse for omtakster.

For attester, som avgives av fast brandtakstmand angaaende værdien av et utført byggearbeide, i hensigt at faa utbetalt forskud paa erstatning, betales salær som for deltagelse i almindelig brandtakst overensstemmende med § 45.

Omkostningene ved skade- og utbedringstakster utredes av Brandkassen. Det samme gjælder de foran omhandlede byggeattester, som avgives av fast brandtakstmand. Hvis kravet paa erstatning viser sig uberettiget, pligter eieren at godtgjøre Brandkassen de utlagte omkostninger.

For brandtakstbestyrerens attester, som utkræves for at faa utbetalt erstatning av Brandkassen, betales intet.

II.

Denne lov træder i kraft 1 juli 1918, idet dog Kongen bestemmer, fra hvilken tid brandkontingentberegningenes utfærdigelse og brandkontingentens indfordring overensstemmende med foranstaaende § 59 skal overgaa til brandtakstbestyrerne.

Ti har Vi antat og bekræftet, likesom Vi herved antar og bekræfter samme som lov, under Vor haand og rikets segl.

Git paa Kristiania slot den 22 mars 1918.

Haakon.

(L. S.).

Gunnar Knudsen.

Hesselberg.

Lov

22 mars.

Nr. 2.

om forandring i midlertidig lov av 26 juli 1916 indeholdende tillæg til lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899.

Vi Haakon, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Os er blit forelagt Stortingets beslutning, av 18 mars 1918 saalydende:

Midlertidig lov av 26 juli 1916 indeholdende tillæg til lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899 skal herefter lyde saaledes:

22 mars.
Nr. 2. Kongen kan for indtil et aar ad gangen fatte bestemmelse om, at enkelte av de i lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899 omhandlede vildtsorter uten hensyn til de da gjældende bestemmelser om jagt-, fangst- og fredningstiden samt fangstmaaten for den enkelte vildtsort skal kunne fældes eller fanges, samt i forbindelse hermed fastsætte jagt- eller fangsttiden samt fangstmaaten for vedkommende vildtsort.

Saadan bestemmelse kan omfatte det hele land eller dele derav.

Denne lov træder i kraft straks.

Ti har Vi antat og bekræftet, likesom Vi herved antar og bekræfter samme som lov, under Vor haand og rikets segl.

Git paa Kristiania slot den 22 mars 1918.

Haakon.

(L. S.).

Gunnar Knudsen.

Hesselberg.

22 mars.
Nr 3.

Lov

om forlænet gyldighet av lov av 15 april 1916 om bemyndigelse for Kongen til midlertidig at frita Norges Bank for pligten til at kjøpe guld m. v.

Vi Haakon, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Os er blit forelagt Stortingets beslutning, av 18 mars 1918 saalydende:

§ 1. Den Kongen ved lov av 15 april 1916 § 1 givne bemyndigelse til midlertidig at frita Norges Bank for pligt til at utlevere sedler mot guld i barrer samt til at ophæve den enhver tilkommende ret til mot indlevert guld at erholde utmyntet ti- og tyvekroner forblir gjældende utover 28 februar 1918 og indtil videre, dog ikke lenger end til utgangen av februar 1919.

§ 2. Denne lov træder i kraft straks.

Ti har Vi antat og bekræftet, likesom Vi herved antar og bekræfter samme som lov, under Vor haand og rikets segl.

Git paa Kristiania slot den 22 mars 1918.

Haakon.

(L. S.).

Gunnar Knudsen.

Hesselberg.

Kongelig resolution

22 mars.

av 22 mars.

I forbindelse med sanktion av foranstaende lov nr. 3 av 22 mars 1918 er det bestemt:

De ved kongelige resolutioner av 28 og 29 april 1916 samt 30 januar 1917 truffne bestemmelser: a) om suspension indtil videre av Norges Banks pligt til at utlevere sedler mot guld i barrer, og b) om ophevelse indtil videre av den enhver tilkommende ret til mot indlevert guld til Statens myntindretning at erholde utmyntet ti- og tyvekroner, forblir gjældende utover 28 februar 1918 og indtil videre, dog ikke lenger end til utgangen av februar 1919.

Midlertidig lov

22 mars.

Nr. 4.

om tillæg til lovene om erhvervelse av fast eiendom.

Vi Haakon, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Os er blit forelagt Stortingets beslutning, av 22 mars 1918 saalydende:

§ 1. I de kommuner, for hvilke Kongen bestemmer, at denne lov skal være gjældende, kan ikke eiendomsret eller bruksret til nogen art av fast eiendom uten tilladelse av Kongen eller den, han bemyndiger, erhverves med fuld retsvirkning av andre end staten, norske kommuner, Norges Bank, Kongeriket Norges Hypotekbank, Den norske Arbeiderbruk- og Boligbank, Den norske Stats Smaabruk- og Boligbank, Norges kreditforening for land- og skogbruk, Riksforsikringsanstalten, offentlige fond og autoriserte sparebanker.

Dog er tilladelse ikke nødvendig for norske statsborgere, naar erhvervelsen sker gjennom arv, egteskap eller odelsløsning eller gjennom overdragelse, naar erhververen er nærmere odelsberettiget til eiendommen end overdrageren eller er dennes ektefælle eller beslegtet eller besvogret med overdrageren i op- eller nedstigende linje eller i første eller anden sidelinje.

Kongen kan fastsætte undtagelser for leie og andre bruksrettigheter.

§ 2. Lov om erhvervelse av vandfald, bergverk og anden fast eiendom av 14 december 1917 kapitel V faar anvendelse, forsaavidt dertil er anledning.

22 mars. § 3. Denne lov kommer ikke til anvendelse i tilfælde, Nr. 4. hvor tilladelse til erhvervelsen er nødvendig efter nogen anden lov.

§ 4. Denne lov træder i kraft straks og gjælder i ett aar.

Ti har Vi antat og bekræftet, likesom Vi herved antar og bekræfter samme som lov, under Vor haand og rikets segl.

Git paa Kristiania slot den 22 mars 1918.

Haakon.

(L. S.).

Gunnar Knudsen.

Hesselberg.

22 mars.

Kongelig resolution

av 22 mars.

I forbindelse med sanktion av foranstaaende lov nr. 4 av 22 mars 1918 er det bestemt, at lovens gjennomførelse henlægges under Departementet for Handel, Sjøfart, Industri og Fiskeri.

22 mars.

Kongelig resolution

av 22 mars.

Midlertidig lov om tillæg til lovene om erhvervelse av fast eiendom av 22 mars 1918 gjøres indtil videre gjældende i følgende kommuner:

Stavanger amt: Samtlige byer, ladesteder og herreder undtagen herredene Lund, Heskestad, Bjerkreim, Helleland og Gjestal.

Søndre Bergenhus amt: Lindaas, Manger, Masfjorden, Austreim, Hjelme, Herdla, Askøy, Fjell, Lund, Austevoll, Fitjar, Bremnes, Moster, Bømlø, Valestrand, og Sveio.

Nordre Bergenhus amt: Selje, Nord-Vaagsøy, Sør-Vaagsøy, Davik, Bremanger, Kinn, Askvoll, Hyllestad, Sulen og Gulen.

Romsdals amt: Kristiansund, Molde og Aalesund, samt herredene Edøy, Hopen, Bratvær, Tustna, Aure, Stems-
haug, Frei, Bremsnes, Kornstad, Bud, Fræna, Aukra, Sandøy, Haram, Vigra, Borgund, Giske, Hareid, Ulstein, Herøy, Sande, Vatne, Vartdal, Rovde og Vannylven.

Søndre Trondhjems amt: Osen, Roan, Stoksund, Aa, Jøssund, Nes, Bjugn, Ørland, Sør-Frøya, Nord-Frøya,

Hitra, Kvænvær, Fillan, Sandstad, Heim, Hemne, Agdenes og Stjærna. 22 mars.
Nr. 4.

Nordre Trondhjems amt: Namsos, og herredene Leka, Gravvik, Vikna, Nærøy, Kolvereid, Foldereid, Fosnes, Otterøy, Flatanger, Vemundvik og Klinga.

Nordlands amt: Narvik og Bodø og herredene Bindal, Vik, Brønnøy, Vega, Vevelstad, Leirfjord, Nordvik, Altstahaug, Herøy, Stamnes, Tjøtta, Nesna, Dønnes, Lurøy, Træna, Rødøy, Meløy og Gildeskaal, samt alle herreder i Lofoten og Vesteraalen sorenskriverier.

Tromsø amt: Tromsø og Harstad samt herredene Torsken, Berg, Hillesøy, Tromsøysund, Helgøy, Karlsøy, Skjærvøy og Kvanangen.

Finmarkens amt: Samtlige byer og herreder undtagen Kautokeino, Karasjok og Polmak.

Denne resolution træder i kraft straks.

Lov

om midlertidig indførselsforbud.

22 mars.
Nr. 5.

Vi Haakon, Norges Konge, gjør vittetlig:

at Os er blit forelagt Stortingets beslutning, av 22 mars 1918 saalydende:

§ 1. Det skal indtil videre være forbudt at indføre fra fremmede land levende hester uten tilladelse av vedkommende regjeringsdepartement.

§ 2. Kongen eller den, han bemyndiger, kan indtil videre forby indførsel av andre levende dyr.

Det samme gjelder indførsel av andre gjenstande og varer.

§ 3. Den, som forsætlig eller uagtsomt indfører eller søker at indføre dyr, gjenstande eller varer i strid med § 1 eller et i henhold til § 2 utfærdiget indførselsforbud, eller som medvirker hertil, straffes med bøter eller fængsel indtil 6 maaneder.

Dyr, gjenstande eller varer, som saaledes er indført eller søkt indført, kan inddrages ved dom, selv om de ikke tilhører nogen, som er skyldig i den straffbare handling. Er der ikke anledning til at inddrage dem, kan værdien helt eller delvis inddrages hos den skyldige.

§ 4. Denne lov træer i kraft straks.

Den provisoriske anordning av 12 oktober 1917 om forbud mot indførsel av hester m. v. ophæves.

22 mars. Ti har Vi antat og bekræftet, likesom Vi herved antar og
Nr. 5. bekræfter samme som lov, under Vor haand og rikets segl.

Git paa Kristiania slot den 22 mars 1918.

Haakon.

(L. S.).

Gunnar Knudsen.

Hesselberg.

22 mars.

Kongelig kundgjørelse

om avgift av jord, som i budgетterminen fra 1 juli 1918 til 30 juni 1919 anvendes til dyrkning av tobak.

Vi Haakon, Norges Konge, gjør vitterlig:

Stortinget har den 27 februar d. a. fattet følgende beslutning:

Av jord, som i budgетterminen fra 1 juli 1918 til 30 juni 1919 anvendes til dyrkning av tobak, erlægges en avgift til statskassen av 14 øre pr. kvadratmeter, dog saaledes at der av det av én dyrker paa én eiendom beplantede areal svares en avgift av mindst kr. 20,00. Avgiften paahviler den, som for egen regning dyrker eller ved andre lar dyrke tobak.

Ved utførsel til utlandet kan den erlagte avgift tilbakebetales; de nærmere regler herfor fastsettes av Finans- og Tolddepartementet.

Denne Stortingets beslutning bringes herved i utøvelse.

Git paa Kristiania slot den 22 mars 1918.

Haakon.

(L. S.).

Gunnar Knudsen.

Hesselberg.

22 mars.

Kongelig resolution

av 22 mars.

I henhold til lov av 6 juni 1891 om politivedtagter for rikets herreder meddeles stadfæstelse paa en av herredsstyret for Tinn's herred, Bratsbergs amt, den 7 mars 1918 vedtatt beslutning om tillæg til § 43 i de ved kongelig reso-

lution av 28 mai 1915 stadfæstede politivedtæg- 22 mars.
ter for Rjukan —, saalydende:

»Naar en hund har vist sig at være farlig, kan politiet
paalægge eieren eller besidderen at avlive den inden en av po-
litiet fastsat kort frist. Efterkommes ikke dette paalæg, kan
hunden gripes og avlives ved politiets foranstaltning«.

Kongelig resolution

22 mars.

av 22 mars.

I medhold av § 8 i lov av 25 mai 1917 om tvungen av-
staaelse av bruksret til husrum bestemmes, at Laksevaag
sogneskommune i Askøy herred, Søndre Bergenhus
amt, efter beslutning av sognestyret skal kunne kræve av-
staat mot erstatning bruken av forenings- og
forsamlingslokaler samt ledige beboelseslei-
ligheter inden sognets grænser paa de i nævnte
lov forøvrig fastsatte betingelser.

Kongelig resolution

22 mars.

av 22 mars.

Den av Bamle herredsstyre i møte den 1 mars 1918 fast-
satte vedtægt angaaende lukningstid for ut-
salgssteder i Bamle herred i Bratsbergs amt stad-
fæstes i henhold til lov av 25 juli 1913 som gjældende indtil
videre —, dog med en enkelt forandring.

Den stadfæstede vedtægt er saalydende:

§ 1. Utsalgsstedene i Bamle herred holdes lukket fra kl.
7 em. til kl. 9 morgen i tiden fra og med 14 oktober til og med
13 april og fra kl. 7 em. til 8 morgen fra og med 14 april til
og med 13 oktober. Dage før søn- og helligdage lukkes kl. 8½
em. hele aaret, likeledes de tre sidste virkedage før julaften.

Søn- og helligdage holdes utsalgsstedene helt lukket. Jul-
aften lukkes kl. 6 em. Jfr. lov nr. 6 av 14 juli 1897.

§ 2. Overtrædelse av disse bestemmelser straffes efter lo-
ven, jfr. straffelovens § 339.

§ 3. Disse vedtægter træder i kraft 1 mai 1918.

22 mars.

Kongelig resolution

av 22 mars.

Den av Hemsedals herredsstyre i møte den 19 februar 1918 fastsatte vedtægt angaaende lukningstid for utsalgssteder i Hemsedals herred i Buskeruds amt stadfæstes i medhold av lov av 25 juli 1913 som gjældende indtil videre —, dog med en enkelt forandring.

Den stadfæstede vedtægt er saalydende:

§ 1. Utsalgssteder inden Hemsedals herred skal holdes lukket fra kl. 8 aften til 8 morgen undtagen i maanedene mai, juni, juli og august, da de kan holdes aapne til kl. 9 aften. Søn- og helligdage holdes utsalgsstederne helt lukket; julaften lukkes kl. 2 eftermiddag.

§ 2. Overtrædelse av disse vedtægter straffes efter loven, jfr. straffelovens § 339².

§ 3. Disse vedtægter træder i kraft den 1 mai 1918.

22 mars.

Kongelig resolution

av 22 mars.

Den koncessionsgrænse, som er nævnt i § 1 i provisorisk anordning om erhvervelse av fast eiendom paa landet av 14 august 1917, nedsættes for Søndre Lands herred, Kristians amt, indtil videre til 5 ha.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

22 mars.

Kongelig resolution

av 22 mars.

Koncessionsgrænserne i § 2, § 3 første avsnit og § 4 i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909, kfr. lov nr. 3 av 13 august 1915, nedsættes for Gjerpens herred, Bratsbergs amt, og for Asker herred, Akershus amt, til 10 ha.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

Kongelig resolution

22 mars.

av 22 mars.

I medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbation paa nedenstaaende av herredsstyret for Gjerdrums herred, Akershus amt, i møte den 15 december 1917 besluttede skogvedtægter for herredet:

§ 1. Aavirkning til salg eller industriel produktion av bartrær, som 5 meter fra høieste rot holder mindre tvermaal end 15 cm. utenpaa barken paa træets bredeste kant, er forbudt.

§ 2. Uten hinder av foranstaaende paragraf kan aavirkes:

- a. Tørre (døde) eller vindfældte trær.
- b. Trævirke til husbehov eller gaardsfornødenhet for den eien- dom, under hvilken skogen er matrikulert, eller til fyldest- gjørelse av bruksret, som maatte tilkomme nogen som eier eller bruker av jordeiendom.
- c. Trær paa grund, som opryddes til have, aker eller slaatte- land eller anvendes til byggetomt, vei, industrielt anlæg, oplags-, laste-, lægge- eller velteplads eller — med herreds- styrets tilladelse for hvert enkelt tilfælde — i andet lig- nende øiemed.

§ 3. Uten hinder av forbudet i § 1 men efter utblinkning av opsynsmanden, amtsskogmesteren eller hans assistent kan aavirkes:

- a. Undertrykte, uveksterlige, vantrevne, syke eller beskadigede trær.
- b. Trær, som av hensyn til skogens trivsel og ettervekst bør hugges.

Trærne merkes paa rot og stamme med en av herreds- styret godkjendt blinkøks.

§ 4. Enhver aavirkning til salg eller industriel produktion maa anmeldes til skograadet mindst 14 dage, før blinkning eller — hvor saadan ikke anvendes — hugst igangsættes. Dog kan blinkning og hugst ogsaa sættes igang med kortere varsel, naar skograadet samtykker deri.

§ 5. De i § 3 nævnte tjenestemænd er berettiget til ved enhver hugst at kræve gjensat de nødvendige læ- og frøtrær. Disse skal merkes paa en særskilt maate og maa ikke skades eller fjernes uten samtykke av en av de omhandlede tjenestemænd.

§ 6. Der vælges et skograad bestaaende av 5 av kommunens indvaanere, hvorav mindst 3 skal være eiere av skog eller matrikulert jord med skogbevokset utmark inden kommunen. Paa lignende maate vælges 5 varamænd.

Skograadet ansætter det fornødne antal opsynsmænd og

22 mars. utfærdiger instruks for disse. Det har at paase vedtægtenes overholdelse og at anmelde overtrædelser for politiet.

Skograadet vælger selv formand og varamand. Formanden fastsætter tid og sted for møterne. Skograadet avgir aarsberetning til kommunestyret inden utgangen av januar.

§ 7. Opsynsmændenes løn utredes av herredskassen mot lovbestemt refusion av statskassen, mens utgiftene ved opsynsmændens blinkning m. v. utredes av den, for hvem arbeidet er utført.

§ 8. Tvist om utblinkningen avgjøres efter parternes begjæring av skograadet.

§ 9. Overtrædelse av nærværende vedtægter er belagt med straf.

22 mars.

Kongelig resolution

av 22 mars.

Landbruksdepartementet bemyndiges til i medhold av § 1 litra g og h i lov av 14 mai 1917, kfr. tilfølgelseslov av 14 december 1917, om foranstaltninger til at sikre og ordne landets forsyning med livsfornødenheter og andre varer at træffe bestemmelse om beslaglæggelse av og avstaaelse til staten av kunstgjødsl.

Denne resolution træder i kraft straks.

22 mars.

Kongelig resolution

av 22 mars.

I medhold av lov om ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2det punktum, meddeles approbation paa de av Nes og Feirings herredsstyrer i Akershus amt samt Sokndals herredsstyre i Stavanger amt henholdsvis under 30 januar 1918, 25 februar 1918 og 8 december 1917 fattede beslutninger, hvorved bestemmes, at hund, som i vedkommende herred paaatræffes uten ledsager i beitestrækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grundeieren som bufæets eier eller besidder og enhver i strækningen havneberettiget straks la drøpe paa stedet eller, inden 3 maaneder, kræve drøpt ved politiets foranstaltning.

Kongelig resolution

22 mars.

av 22 mars.

I henhold til lov om pigtraads anvendelse til gjærde av 14 juli 1893 § 1 meddeles approbation paa følgende av Buksnes herredsstyre, Nordlands amt, under 14 januar 1918 fattede beslutning:

- 1) Inden Buksnes herred skal det være forbudt at anvende pigtraad til gjærde, med mindre gjærdet har en høide av mindst 1,10 meter over jorden samt en tæthet av mindst 6 — seks — traade (strenger), og saaledes at avstanden saavel mellem de 4 underste traade som mellem den nederste traad og jorden ikke overstiger 17 cm.
- 2) Tidligere av pigtraad opførte gjærder maa ikke i strid med foranstaaende bestemmelse repareres med pigtraad eller dermed likestillet materiale.
- 3) Overtrædelse av disse bestemmelser er belagt med straf.

Kongelig resolution

22 mars.

av 22 mars.

I henhold til § 1, næstsidsde led, i lov av 14 december 1917 om erhvervelse av vandfald, bergverk og anden fast eiendom nedsettes den koncessionsfri grænse for erhvervelse av vandfald i Hemnes herred, Nordlands amt, til 500 naturhesterkræfter.

Kongelig resolution

22 mars.

av 22 mars.

I henhold til § 3 i lov om forbud mot opførelse av træbygninger i landets byer m. v. av 19 mai 1904 meddeles saadan dispensation fra nævnte lovs § 1 for Kristiansund, at der indtil videre i det ved den norske regjerings resolution av 30 juni 1906 fastsatte træstrøk sammesteds tillates at opføre 2-etages bygninger av træ med areal indtil 150 m.² og gesimshøide 7 m.² paa betingelse av, at taket helt avvalmes, eller at ingen trævæg gjøres høiere end 9 m., samt at mindste avstand fra nabo blir 5 m. med tilleg av 0,5 m. for hver 10 m.², hvormed arealet overstiger 125 m.².

22 mars. Saadan bygning maa ikke forsynes med takopbyg av nogen art, og der maa ikke indredes beboelsesrum i kjelder eller paa loft; dog kan stryke- og rulleværelser indredes i kjelder.

22 mars.

Kongelig resolution

av 22 mars.

I henhold til §§ 19, 67 og 69 i lov om brandvæsenet av 15 august 1908 bestemmes:

1. At der meddeles godkjendelse som gjældende indtil videre av de av Trondhjems bystyre i møte den 15 november 1917 vedtagne hovedregler for feiervæsenet sammesteds med de i Arbeidsdepartementets foredrag omhandlede forandringer i sammes §§ 4 og 6.
2. De ved den norske regjerings resolution av 22 juni 1905 approberte hovedregler for feiervæsenet i Trondhjem ophæves.

De i post 1 omhandlede hovedregler er saalydende:

§ 1. Byen inddeles i saa mange feierdistrikter, som magistrat og formandskap til enhver tid bestemmer.

Reglement for feiervæsenet og instruks for dets funktionærer utfærdiges av magistrat og formandskap.

§ 2. I hvert feierdistrikt ansættes en feiermester, som til hjelp har saa mange svender og læregutter, som magistrat og formandskap bestemmer.

§ 3. Overopsynet med feiervæsenet henlægges under brandchefen. Den daglige kontrol utføres av en dertil ansat kontro-lør og forretningsfører, som tillike er underbrandmester.

§ 4. Alle skorstenspiper, lodpiper, kaminer og anbringere samt rør av over 2 meters længde skal feies 7 ganger om aaret.

Piper i bakerier, bryggerier, røkerier og lignende bedrifter, hvor mer end almindelig varme utvikles, eller hvor der paa grund av brændmaterialets art finder sterk sotdannelse sted, skal feies oftere, naar brandchefen finder det nødvendig.

Piper, som sjelden brukes, og som ikke fører avtræk fra mer end hoist 2 røkrør, kan efter brandchefens bestemmelse feies sjeldnere.

§ 5. Den tvungne feining skal altid utføres av de offentlig ansatte feiermestre, som ogsaa samtidig er pligtige til at utføre den frivillige feining, som forlanges, efter de gjældende takster.

22 mars.

§ 6.

a. For de feiningsspligtige eiendomme utfærdiges fra brandchefens kontor i begyndelsen av hvert budgetaar en beregning av den aarlige avgift til kommunen for tvungen feining, som av hver eiendom skal betales under forutsetning av normal feining efter § 4, naar der for hver feiningstur beregnes:

1. For hver skorsten (spids, lodpipe, kamin), som gaar gjennom 1 etage	kr. 0,35
For en do., som gaar gjennom to etager.....	» 0,50
—»— —»— 3 »	» 0,65
—»— —»— 4 »	» 0,80

og siden kr. 0,10 for hver høiere etage.

Hvor pipen gaar helt til kjeldergulv, betales for kjelderen som for en etage.

For loftsetagen betales, naar der til pipen fører avtræk fra ildsteder i rum paa loftet.

2. For rør, som er over 2 meter lange, betales kr. 0,15.
3. For en bisats (anbringer) betales kr. 0,15.

For fabrikskorstener og lignende større piper samt for piper i forsamlingslokaler o. l. bestemmer brandchefen feierpengene. Brandchefens avgjørelse kan indankes for magistrat og formandskap eller i fornødent fald Kongen.

Kommunestyret kan med godkjendelse av Kongen forhøie taksterne for feining, hvis det er nødvendig for at faa dækket utgiftene ved feiervæsenet.

Beregningen oversendes kammernen, som opkræver avgiften i 3 aarlige terminer sammen med eiendoms-skatten.

Betaling for feining av nye piper beregnes fra begyndelsen av den avgiftstermin, hvori pipen i henhold til bygningsloven er undersøkt av feiermesteren.

Betalingen indkræves efter utgangen av hver termin av kammernen efter opgave fra brandchefens kontor.

b. For den frivillige feining betales efter følgende takst:

For almindelige kokeovner og komfyrer, stekeovner, bryggepander, cylinderovner og etageovner i almindelige beboelseshus kr. 0,20 pr. stk.

For større kokeindretninger i hoteller, centralopvarmingsanlæg, ovner i forsamlingslokaler o. l. fastsættes taksten av brandchefen.

I denne takst er indbefattet feining av tilhørende rør indtil 2 meter lange.

For særskilt budsendelse utenfor tur betales dobbelt takst.

22 mars. Den frivillige feining betales paa stedet til feiermesteren, som leverer kvitteringsmerker for beløpet.

Herfra undtages dog kommunens eiendomme, hvor ovner og komfyrer feies uten betaling paa stedet.

Feiermestrene avligger efter brandchefens bestemmelse ved hver ukes eller maanedes slut regnskap for de beløp, som er indkommet ved den frivillige feining, og indbetaler beløpene gjennom brandchefen til kærneren. Samtidig indsendes gjennom brandchefen til kærneren en indtægtsopgave over utført feining i kommunens eiendomme av ovner, komfyrer og rør, som hører under frivillig feining.

c. Mulig overskud avsættes til et reguleringsfond for feiervæsenet.

§ 7. Huseierne er ansvarlige for betalingen av den aarlige avgift for den tvungne feining. Betales ikke avgiften i ret tid, kan den inndrives ved utpantning efter restanseliste, som er approbert av amtmanden.

22 mars.

Kongelig resolution

av 22 mars.

I henhold til § 29 i lov om havne- og ringevæsenet m. v. av 10 juli 1894 meddeles stadfæstelse som gjældende indtil videre paa Haugesund bystyres beslutning av 12 februar 1918 om forhøielse av den under 31 januar 1895 fastsatte tonageavgift for Haugesund til lovens maksimumssatser, 10 øre pr. reg. ton av fartøier, som er ankommet fra eller bestemt til utlandet, og 5 øre pr. reg. ton av fartøier, som er ankommet fra eller bestemt til indenriksk sted.

22 mars.

Kongelig resolution

av 22 mars.

I medhold av lov av 14 mai 1917 om foranstaltninger til at sikre og ordne landets forsyning med livsformødenheter og andre varer med tillægslov av 14 december s. a. bestemmes:

I. Punkt 2 i kongelig resolution av 21 december 1917 skal herefter lyde som følger:

»2. Rationernes størrelse fastsettes indtil videre saaledes pr. individ:

for sukker 200 gram pr. uke,

for kaffe, beregnet som brændt, 50 gram pr. uke, 22 mars.
for korn, mel og produkter herav et
kvantum svarende til 200 gram mel pr. dag.

Ration av kaffe blir ikke at tilstaa for barn,
som er født efter 31 december 1912.»

II. Denne bestemmelse træder i kraft 1 april 1918.

Kongelig resolution

22 mars.

av 22 mars.

I medhold av § 1 g og h samt c og d i lov av 14 mai 1917,
jfr. lov av 14 december s. a., om foranstaltninger til at sikre
og ordne landets forsyning med livsfornødenheter og andre va-
rer bemyndiges Provianteringsdepartementet
til at træffe bestemmelse om:

I. Beslaglæggelse av og avstaaelse til staten
av eiendomsretten til tée.

II. Opbevaring av de forraad av nævnte vare, som til enhver
tid findes, samt omsætning, forbruk og anden benyttelse av
varen.

III. Pligt til at meddele oplysninger om forraad og indkjøp av
nævnte vare.

IV. Overtrædelse av bestemmelser, utfærdiget i medhold av
denne resolution, straffes efter § 8 i lov av 14 december
1917.

Midlertidig lov

23 mars.

Nr. 1.

om jordbruksproduksjon.

Vi Haakon, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Os er blit forelagt Stortingets beslutning, av 22 mars
1918 saalydende:

Kapitel I.

Om utskrivning av folk til jordbruksarbeide m. v.

§ 1. Enhver arbeidsfør i riket hjemmehørende person i al-
deren 15—60 aar pligter efter nærmere bestemmelse av Kongen
eller den, han bemyndiger, midlertidig at utføre arbeide i jord-
brukets tjeneste eller i andre bedrifter istedenfor folk, som ut-
tages til jordbruksarbeide.

23 mars. Til jordbruksarbeide bør fortrinsvis tages arbeidsledige og
Nr. 1. folk, som er beskæftiget ved anlæg eller bedrift, som efter § 40 kan paabydes stanset. Fra andre bedrifter bør i almindelighet ikke uttages arbeidere, hvis beskæftigelse forutsætter speciel fagindsigt av saadan art, at de vanskelig kan erstattes. Om saa er tilfældet, blir i tilfælde av tvist at avgjøre av det stedlige fabriktilsyn. Vedkommende bedrift kan indanke tilsynets avgjørelse for fabrikspektøren.

§ 2. Den, som tages til jordbruks- eller andet arbeide efter denne lov saavel som hans arbeidsherre, har krav paa et efter omstændighetene rimelig varsel. Dette bør ikke være kortere end 8 dage.

§ 3. Arbeideren har hos den, som mottar ham i arbeide, krav paa kost og losji og desuten paa betaling i penger. Denne fastsættes av næringsnævnden og forfalder hver fredag. Ønsker arbeideren at holde sig selv med kost og losji, tilkommer han derfor særskilt godtgjørelse efter en for kommunen gjældende almindelig sats, som fastsættes og forfalder paa samme maate som i første led nævnt.

§ 4. For reise til og fra arbeidsstedet tilkommer arbeideren, forsaavidt han benytter jernbane eller dampskib, skyssgodtgjørelse av statskassen beregnet efter billettprisen for 3dje klasse paa jernbane og 2den plads paa dampskib. For den tid, som nødvendig medgaar til reisen, tilkommer han desuten kostgodtgjørelse efter regulativets 3dje klasse.

§ 5. Saafremt den godtgjørelse, som arbeideren har krav paa hos arbeidsgiveren efter § 3, er mindre end hans fortjeneste i den stilling eller for den beskæftigelse, som han kommer fra, har han krav paa en til differansen svarende godtgjørelse av arbeidsgiveren.

Er det tidligere arbeide av den beskaffenhet, at det gir en ujevn fortjeneste, skal den sidstnævnte godtgjørelse fastsættes av næringsnævnden, hvis avgjørelse kan indbringes for amtmanden.

Arbeideren pligter at forevise opgave over tidligere arbeidsfortjeneste attestert av vedkommende arbeidsherre.

§ 6. Utgifter, som paaføres arbeidsgiveren i medhold av § 5, utredes av statskassen efter regler, som fastsættes av departementet.

§ 7. Saafremt arbeidsgiveren ikke opfylder sine forpligtelser efter §§ 3 og 5, kan den der omhandlede pengeløn og kostgodtgjørelse forlanges utredet av staten. Det offentlige kan i saa fald kræve sit utlæg erstattet hos arbeidsgiveren. Beløpet kan inddrives ved utpantning.

§ 8. Den, som tages til jordbruksarbeide efter denne lov, kan ikke retsgyldig opsiges fra nogen tidligere stilling eller be-

skjæftigelse fra den dag, da han selv eller hans arbeidsherre har mottat varsel om indkaldelsen, og indtil en maaned, efterat han er vendt tilbake fra arbeidet. 23 mars. Nr. 1.

Foranstaaende bestemmelse kommer ikke til anvendelse, hvor opsigelse maa ske inden en bestemt aarstid, og denne indtræffer i løpet av det i første led nævnte tidsrum. Heller ikke kommer den til anvendelse paa arbeidsforhold, som er av helt forbigaaende art, eller som i hvert tilfælde skulde ha ophørt paa et tidligere tidspunkt end nævnt i første led.

§ 9. Bestemmelserne i § 8 faar tilsvarende anvendelse:

- 1) Paa den, som med arbeidsherrens samtykke frivillig overtar jordarbeide.
- 2) Paa frivillig fravær i anledning av arbeide med jord, som tilhører arbeideren selv, saafremt han paa forhaand indhenter næringsnævdens uttalelse om, at hans deltagelse i jordbruksarbeidet er nødvendig.

Det tidsrum, hvori opsigelse ikke retsgyldig kan ske, regnes i første tilfælde fra det øieblik, arbeidsherren har git arbeideren sit samtykke, i sidste tilfælde fra det øieblik, arbeideren har meddelt arbeidsherren sin beslutning eller gjort henvendelse til næringsnævnden.

Arbeidere, hvis beskæftigelse forutsætter speciel fagindsigt av saadan art, at de vanskelig kan erstattes, kan dog ikke uten arbeidsherrens samtykke forlate arbeidet i medhold av denne paragraf. Hvorvidt beskæftigelsen er av saadan art, avgjøres av det stedlige fabriktilsyn. Avgjørelsen kan indbringes for fabrikinspektøren.

Arbeidsherren har i hvert fald krav paa saadant varsel som omhandlet i § 2.

§ 10. Statens eller kommunens tjenestemænd, som indkal-des til arbeide efter denne lov, beholder sin løn av stat eller kommune.

For arbeide i ferien har tjenestemanden krav paa yderligere godtgjørelse av stat eller kommune. Godtgjørelsen fastsættes av amtmanden efter indstilling fra vedkommende næringsnævd.

Har tjenestemanden hat inntægter utenom sin faste gage, og han som følge av indkaldelsen gaar glip av disse, skal han ha en dertil svarende yderligere godtgjørelse av stat eller kommune. Godtgjørelsen fastsættes av amtmanden.

Staten eller kommunen har hos den, som mottar tjenestemanden i arbeide, krav paa den i § 3 nævnte pengebetaling. Kravet kan inndrives ved utpantning.

Saafremt den godtgjørelse, som tilkommer stat eller kommune efter foregaaende led, er større end den betaling, som tje-

23 mars. nestemanden faar efter første, andet eller tredje led, skal staten eller kommunen godtgjøre tjenestemanden det overskytende.

§ 11. Kirkedepartementet kan uten hinder av gjældende lovbestemmelser fastsette ferierne for offentlige, kommunale og private skoler i kjøpstæder og ladesteder til en saadan længde og saadan tid, som passer for jordbrukets behov.

Samme adgang har herredsstyret, forsaavidt angaar landskoler.

§ 12. Til at utføre lettere arbeider i jordbrukets tjeneste, saasom rotfrugtlukning, sætning og optagning av poteter, indsamling av lauv og andet hjelpefôr, kan ogsaa barn under den i § 1 nævnte alder uttages, naar forældrene deri er enige. Barna blir i saa fald at organisere i tropper under ledelse av lærere eller andre dertil skikkede personer.

§§ 3 og 4 faar tilsvarende anvendelse.

Enkeltvis kan skolebarn ikke uttages til arbeide uten forældrenes samtykke.

Kapitel II.

Om utskrivning av hester m. v.

§ 13. Rikets hesteeiere kan av Kongen eller den, han bemyndiger, paalægges midlertidig at avgi hester til arbeide i jordbrukets tjeneste eller til anden arbeidskjøring istedenfor hester, som er avgit til jordbruksarbeide.

§ 14. For at sikre den bedst mulige utnyttelse av den inden hvert herred værende hestebestand kan næringsnævnden paalægge herredets hesteeiere i en av nævnden nærmere bestemt utstrækning at stille hester til disposition for jordbrukere, som ikke har tilstrækkelig hestehjelp.

Saadant paalæg bør dog alene gives i den utstrækning, hvori det kan ske uten uforholdsmæssig skade eller ulempe for eierens eget jordbruksarbeide. Hvorvidt saa er tilfældet, avgjøres av næringsnævnden.

Hvad foran er sagt om hester, faar tilsvarende anvendelse paa landbruksmaskiner, sæletøi, vogner og redskaper.

Næringsnævnden træffer de nærmere bestemmelser til gjennomførelse av denne paragraf.

§ 15. Naar hester er besluttet avgit i medhold av § 13, pligter eieren at fremstille de til avgivelse bestemte hester til tid og sted inden amtet, som bestemmes av centralstyret for næringsnævndene.

Enhver hest, som fremstilles, skal være forsynt med beslag og forsvarlig sæletøi.

For fremmøtet tilkommer eieren en av centralstyret fastsat godtgjørelse av statskassen.

§ 16. For avgivelse av hester m. v. efter §§ 13 og 14 23 mars.
tilkommer eieren godtgjørelse. Nr. 1.

Godtgjørelsen utredes av den, som mottar det avgivne til bruk. §§ 6 og 7 faar tilsvarende anvendelse.

Godtgjørelsen bør som regel fastsættes paa forhaand, hvor dette uten vanskelighet eller tidsspilde kan ske, og ellers snarest mulig efter avgivelsen.

§ 17. Godtgjørelse for avgivelse efter § 13 fastsættes av en av amtmanden nedsat nævnd bestaaende av repræsentanter for hesteeiere og gaardbrukere. Nævnden skal ha minst 3 medlemmer. Et av medlemmene opnevnes som formand.

Godtgjørelsen fastsættes til et beløp pr. dag og forfalder ved utgangen av hver kalendermaaned.

Godtgjørelse for avgivelse efter § 14 fastsættes av vedkommende næringsnævnd, som tillike bestemmer, naar den skal utredes.

§ 18. Næringsnævnden kan om fornødent ved politiets hjelp sætte sig i besiddelse av det, som er besluttet avgit.

§ 19. Hesteeieren kan forlange, at han selv eller en av ham dertil antat person følger hesten for at kjøre og røgte den. Vedkommende har i saa fald krav paa løn, kost og losji efter § 3, jfr. §§ 4, 5 og 6.

§ 20. Bruken ophører paa et tidspunkt, som bestemmes av næringsnævnden, hvis avgjørelse kan indbringes for centralstyret.

§ 21. For skade — ikke sedvanlig slitage — som hester m. v., der er avgit i medhold av §§ 13 og 14, lider under bruken, har eieren krav paa erstatning av staten. Erstatningen fastsættes av amtmanden.

Staten indtræder ved betalingen i eierens krav paa skadeserstatning av den, som efter de almindelige erstatningsregler maatte være ansvarlig for det indtrufne.

§ 22. Kongen eller den, han bemyndiger, kan paalægge hestevante folk midlertidig at gjøre tjeneste som kusker, hestepassere o. l. for de i medhold av § 13 utskrevne hester, ogsaa naar disse ikke skal anvendes til jordbruksarbeide. Bestemmelserne i §§ 2 til 10 finder i saa fald tilsvarende anvendelse.

Kapitel III.

Om ekspropriation av vanbrukt jord m. v.

§ 23. For at sikre den bedst mulige utnyttelse av jorden, kan en kommune kræve avstaat bruksretten til vanbrukt jord i privat eller offentlig eie inden kommunen.

I forbindelse med jorden kan kræves avstaat bruken av de for dennes drift nødvendige midler (besætning, redskaper

23 mars. og maskiner, gjødsel, uthusbygninger, fornødne rum for arbeidsfolk etc.)

Nr. 1. Hvorvidt jord er at anse som vanbrukt, avgjøres av næringsnævnden.

§ 24. Ved avstaaelse i medhold av § 23 er kommunen berettiget til straks med bindende virkning for kontraktsparterne at træde ind i eierens eller brukerens rettigheter og pligter ifølge hans kontrakter med de til eiendommen knyttede tjeneste- og arbeidsfolk.

§ 25. Ekspropriation efter § 23 besluttet av kommunestyret efter indstilling fra vedkommende næringsnævn.

§ 26. Kommunen kan i tilfælde ved politiets hjelp straks overta den jord, som er besluttet avstaat.

§ 27. Erstatningen blir i mangel av overenskomst at fastsette ved skjøn, som skal avholdes inden hvert aars 1 juli. Erstatningen fastsettes som en aarlig avgift, som forfalder hvert aars 1 august.

§ 28. Til at avgi skjøn efter § 27 opnævner amsutvalget eller — dersom dette saa bestemmer — amtmanden saa mange skjønsmænd, som findes nødvendig for amtet. Hver nævnd skal bestaa av 3 medlemmer, hvorav et opnævnes som formand.

§ 29. Overskjøn finder ikke sted. Skjønnen kan appelleres til overretten, men uten opsættende virkning. Ankefristen er 4 uker.

Omkostningene ved skjønnet utredes av kommunen.

§ 30. Jorden kan helt eller delvis enten drives for kommunens regning, eller den kan utleies til personer, som ikke er i besiddelse av tilstrækkelig jord til dyrkning. Leietiden maa ikke være over 3 aar.

Vedkommende eier eller bruker kan forlange, at kommunens bruksret ophører, naar avlingen er kommet i hus eller senest fra hvert aars 1 januar, mot at han avgir erklæring om at ville bruke jorden overensstemmende med næringsnævdens anvisning. Dette gjelder dog ikke, hvis kommunen har bortleiet jorden for længere tid.

Naar kommunens bruksret ophører i medhold av foregaaende led, kan vedkommende eier eller bruker forlange at overta gaardens avling mot en godtgjørelse, som i mangel av enighet blir at fastsette paa samme maate som den i § 27 omhandlede erstatning. Omkostningene ved saadant skjøn bæres av vedkommende eier eller bruker.

Kommunen kan ved opsigelse med 3 maaneders varsel bringe bruksretten til ophør hvert aars 1 april.

§ 31. Utleies jorden til personer, som ikke er i besiddelse

av tilstrækkelig jord til dyrkning, skal leieavgiften og de 23 mars.
øvrige leievilkaar bestemmes av næringsnævnden. Nr. 1.

Leieavgiften kan inddrives ved utpantning.

§ 32. Leieren pligter at bruke jorden paa forsvarlig maate. Næringsnævnden fører tilsyn med, at saa sker. Dersom den finder, at leieren ikke bruker jorden, som han skal, kan den bortleie stykket til andre. Den tidligere leier tilkommer i saa fald efter nævndens bestemmelse godtgjørelse for arbeide og omkostninger paa jorden, forsaavidt de kommer den nye leier til nytte.

§ 33. Kommunen er forpligtet til at skaffe personer, som ikke selv har tilstrækkelig jord til dyrkning, saadan jord, saa- fremt dette kan ske ved ekspropriation av vanbrukt jord. Hvis kommunen ikke paa denne maate kan komme i besiddelse av tilstrækkelig jord, skal den sørge for, at der ved næringsnævndens formidling saavidt mulig blir leiet jord overensstemmende med lov om foranstaltninger til at øke jordbruksproduksjonen av 2 april 1917.

§ 34. Kommune, som ikke inden sit eget omraade kan op- drive tilstrækkelig jord til dyrkning, skal uten ophold gjøre henvendelse til andre kommuner for at faa saadan jord. Disse er da forpligtet til at skaffe den første kommune jord til dyrk- ning, forsaavidt dette kan ske ved ekspropriation av vandbrukt jord, og stedskommunen ikke selv vil bruke den.

Bruksretten til den av stedskommunen i henhold til be- gjæring fra en anden kommune eksproprierede jord blir at over- drage til den kommune, efter hvis begjæring ekspropriation har fundet sted, mot at denne betaler den i medhold av § 27 fast- satte erstatning og erstatter stedskommunen omkostningene ved skjønnnet.

Den kommune, som har erhvervet jord i medhold av denne paragraf, kan drive jorden for egen regning eller leie den ut til saadanne personer som i § 33 nævnt. Bestemmelserne i §§ 30 til 32 faar tilsvarende anvendelse.

Kapitel IV.

Om utvidelse av akerarealet.

§ 35. Eier av jord eller, forsaavidt jorden er bortleiet, bru- keren kan av Kongen eller den, han bemyndiger, paalægges paa forsvarlig maate at dyrke et visst areal som aapen aker.

De efter foranstaltning av Landbruksdepartementet trufne foreløbige bestemmelser om paalæg av den i første led omhand- lede art angaaende dyrkningen i 1918, faar bindende kraft efter denne lov fra den dag, loven er traadt i kraft.

§ 36. Vedkommende eier eller bruker pligter inden en av

23 mars. næringsnævnden fastsat frist at avgi skriftlig erklæring om,
 Nr. 1. hvorvidt han vil etterkomme paalægget.

Undlater han at avgi saadan erklæring, eller negter han at etterkomme paalægget, faar bestemmelse i kapitel III tilsvarende anvendelse, selv om jorden ikke er vanbrukt.

§ 37. Næringsnævnden paaser, at dyrkingen foregaar paa forsvarlig maate, og at arealet anvendes overensstemmende med paalægget.

Kapitel V.

Forskjellige bestemmelser.

§ 38. Enhver er pliktig til at motta opnævnelsen som medlem av de i §§ 17 og 28 omhandlede nævnder saavel som av andre nævnder, som maatte bli nedsat i anledning av denne lov.

Amtmanden kan bestemme, at de opnævnte skal erholde en passende betaling for sit arbeide.

§ 39. De pligter og beføielser, som ved denne lov er henlagt til næringsnævnden, skal i byene paaligge provianteringsraadet, forsaavidt næringsnævn ikke er valgt. Lov om foranstaltninger til at øke jordbruksproduksjonen av 2 april 1917 § 1, andet og tredje led, faar tilsvarende anvendelse.

Er der i et herred flere næringsnævnder, bestemmer herredsstyret, om de i denne lov omhandlede pligter og beføielser skal tilligge samtlige nævnder i forening eller en eller flere av disse.

§ 40. Amsutvalget eller — dersom dette saa bestemmer — amtmanden kan paabyde stans eller indskrænking av industrielle anlag og bedrifter i onnetiderne, saafremt de ikke er ubetinget nødvendige av hensyn til samfundshusholdningen, og er egnet til at trække arbeidskraft bort fra jordbruket eller beskæftiger arbeidere, der er særlig skikket for jordarbeide. Likesaa kan amsutvalget eller i tilfælde amtmanden indskrænke eller forby skysstrafik med hest i onnetiderne.

Andre anlag og arbeider inden herredet kan under samme betingelser stanses eller forbydes i onnetiderne efter beslutning av vedkommende herredsstyre.

Herredsstyret kan forby herredets indvaanere i onnetiderne at ta beskæftigelse ved saadanne anlag, bedrifter og arbeider i eller utenfor herredet, som kan forbydes eller stanses i medhold av første eller andet led.

Hvorvidt de i første led nævnte betingelser foreligger, avgjøres med bindende virkning av vedkommende myndighet og kan ikke prøves av domstolene.

Etterkommes ikke amsutvalgets eller amtmandens paabud,

kan stansningen eller innskærnkningen iverksættes efter begjæring av amtmanden ved politiets forføining. 23 mars.
Nr. 1.

§ 41. Den, som uten gyldig grund uteblir fra arbeide, hvor-til han er indkaldt i medhold av denne lovs §§ 1 og 22, eller undlater at opfylde et av ham i henhold til § 36 vedtat paalæg, kan ilægges bøter.

Det samme gjelder den, som utviser forsømmelighet i sit arbeide, eller som uten tilladelse forlater dette. Dog kommer i sidstnævnte tilfælde bøter ikke til anvendelse, saafremt arbeideren har været utsat for slet behandlning av den, som har motatt ham i arbeide, og saafremt han umiddelbart efter at ha forlatt arbeidet henvender sig til næringsnævnden. Denne kan i saa fald anwise ham arbeide andensteds.

Like med vedtat paalæg regnes efter første led et i henhold til § 35 meddelt paalæg, som vedkommende enten uten gyldig grund har negtet at etterkomme, eller hvorom han har undlatt at avgi erklæring overensstemmende med § 36, saafremt kommunen ikke har ekspropriert jorden i medhold av § 36 andet led.

§ 42. Bøter efter § 41 forelægges av næringsnævnden. Tiltale efter § 41 finder alene sted paa begjæring av amtmanden efter indstilling av næringsnævnden.

§ 43. Den, som iøvrig overtræder nogen forskrift eller noget paalæg, git i medhold av denne lov, straffes med bøter.

§ 44. Kongen eller den, han bemyndiger, kan gi de fornødne forskrifter til gjennomførelse av denne lov.

§ 45. Denne lov træder i kraft straks.

Samtidig ophæves lov om foranstaltninger til at øke jordbruksproduktionen av 2 april 1917 § 13.

Ti har Vi antat og bekræftet, likesom Vi herved antar og bekræfter samme som lov, under Vor haand og rikets segl.

Git paa Kristiania slot den 23 mars 1918.

Haakon.

(L. S.).

Gunnar Knudsen.

Hesselberg.

Midlertidig lov

om kommunale næringsnævnder m. v.

23 mars.

Nr. 2.

Vi Haakon, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Os er blit forelagt Stortingets beslutning, av 22 mars 1918 saalydende:

23 mars. § 1. I hvert herred skal herredsstyret snarest mulig
Nr. 2. vælge en eller flere næringsnævnder, som skal forestaa arbeidet for landbrugsproduktionens økning i herredet.

I kjøpstæder og i ladesteder, som har eget kommunestyre, kan dette træffe bestemmelse om valg av næringsnævn.

Finder vedkommende regjeringsdepartement, at en næringsnævn ikke er forsvarlig sammensat eller ikke utfører sit hverv tilfredsstillende, kan det paalægge kommunestyret at foreta nyt valg.

Enhver, som er valgbar ved kommunale valg, pligter at overta hvervet som medlem av næringsnævnden.

I Finmarkens amt kommer foranstaaende bestemmelser kun til anvendelse i den utstrækning, som bestemmes av Kongen eller den, han bemyndiger.

§ 2. De beføielser og pligter, som er henlagt til provianteringsraadet ved lov om foranstaltninger til at øke jordbrugsproduktionen av 2 april 1917, skal herefter tilligge næringsnævnden, forsaavidt saadan er valgt.

§ 3. Kongen eller den, han bemyndiger, kan gi nærmere forskrifter om næringsnævndens organisation og virksomhet og om medlemmenes funktionstid.

§ 4. Nævndens medlemmer skal ha godtgjørelse for sit arbeide. Godtgjørelsen fastsettes av centralstyret. Nævnden kan til arbeidets fremme anta lønnet bistand.

Utgiftene ved nævndens virksomhet utredes av kommunen mot refusion av statskassen i den utstrækning, som Stortinget til enhver tid bestemmer.

§ 5. I hvert amt skal der være et centralstyre for amts næringsnævnder, hvis medlemmer skal vælges av amtsutvalget og landhusholdningsselskapets styre i forening.

Enhver, som er valgbar ved kommunale valg, pligter at overta hvervet som medlem av centralstyret.

§ 1, tredje led, faar tilsvarende anvendelse.

§ 6. Kongen eller den, han bemyndiger, kan gi nærmere forskrifter om centralstyrets organisation og virksomhet og om medlemmenes funktionstid.

§ 7. Hvor hvervet som medlem av centralstyret er særlig byrdefuldt, kan der tilstaaes en godtgjørelse, som fastsettes av amtstinget.

Utgiftene ved centralstyrets virksomhet utredes av amtsskatten mot refusion av statskassen i den utstrækning, som Stortinget til enhver tid bestemmer.

§ 8. Denne lov træder i kraft straks. Samtidig ophæves provisorisk anordning om kommunale næringsnævnder og om centralstyrer for amtenes næringsnævnder av 10 januar 1918. De

i henhold til anordningen valgte næringsnævnder ansees som 23 mars,
valgt efter denne lov. Nr. 2.

Ti har Vi antat og bekræftet, likesom Vi herved antar og bekræfter samme som lov, under Vor haand og rikets segl.

Git paa Kristiania slot den 23 mars 1918.

Haakon.

(L. S.).

Gunnar Knudsen.

Hesselberg.

Kongelig resolution

23 mars.

av 23 mars.

Lanbruksdepartementet bemyndiges til i medhold av § 1 g og h i lov av 14 mai 1917 om foranstaltninger til at sikre og ordne landets forsyning med livsfornødenheter og andre varer, kfr. tillægslov av 14 december 1917, at utfærdige bestemmelser om beslaglæggelse av og avstaaelse til staten av formalin, cyanamid til ugræsbejæmpelse, svovlsyre, jernvitriol og kobbervitriol.

Denne resolution træder i kraft straks.

Utgiver: Byraachef Young